

NBA
Het Bestuur
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam

Betreft: Reactie op aanpassingen van Standaard 4410 en NBA-handreiking 1136
Consultatie-wet-en-regelgeving@nba.nl

Nieuwegein, 30 maart 2018

Geachte collegae,

Met veel belangstelling heeft het SRA-bestuur kennisgenomen van het consultatiedocument Aanpassingen van Standaard 4410 en NBA-handreiking 1136 d.d. 9 februari 2018.

De voorgestelde aanpassingen in Standaard 4410 'Samenstellingsopdrachten' worden nodig geacht in verband met:

- de Nadere voorschriften NOCLAR (NV NOCLAR);
- een verduidelijking van de handelwijze bij fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving; en
- een verduidelijking over het tijdig afsluiten van het opdracht dossier.

De voorgestelde aanpassingen in Standaard 4410 leiden ook tot aanpassingen in NBA-handreiking 1136 'Standaard 4410 inzake samenstellingsopdrachten', en tot voorgestelde aanpassingen met betrekking tot:

- het in overeenstemming brengen met de Nadere voorschriften kwaliteitssystemen (NVKS);
- een eerdere aanpassing van het toepassingsgebied van Standaard 4410 (per 1 januari 2017) en het verplaatsen van een stroomschema.

Het SRA-bestuur is van mening dat de behandelde materie in bovenstaande documenten van groot belang is voor zowel de maatschappij als het beroep.

I Reactie op aanpassingen Standaard 4410 op grond van beoogde inwerkingtreding van de NV NOCLAR

Reactie SRA op consultatiedocumenten NOCLAR d.d. 23 maart 2018 blijft onverminderd van toepassing

Bij het verstrekken van deze reactie wordt op voorhand verwezen naar de Reactie van SRA op het consultatiedocument NV NOCLAR en de in verband hiermee voorgestelde Aanpassingen vertaling Standaarden NV COS d.d. 23 maart 2018.

Bij de internationale consultatieprocedure in 2016 heeft SRA gesteld, dat meldingen van schendingen van wet- en regelgeving door een accountant aan een bevoegde instantie wettelijk geregeld moeten worden, en dus niet geregeld moeten worden in de Code of Ethics.

Wij stellen vast dat de IESBA in de definitieve aanpassing van de Code of Ethics verder gaat dan dit uitgangspunt en – onder bepaalde voorwaarden – een dergelijke melding gepast acht, en dat de voorgestelde NV NOCLAR de IESBA hierin volgt. Daarbij is het niet duidelijk op welke meldingen een en ander betrekking heeft.

Naar onze mening kan aan twee soorten meldingen worden gedacht, namelijk:

- Melding door de accountant in situaties waarin de cliënt tekort schiet in het doen van een wettelijk verplichte melding;
- Overige meldingen door de accountant (die niet gebaseerd zijn op enige wettelijke meldplicht).

Het SRA-bestuur blijft, ook na kennisneming van de definitieve internationale standaard, van mening dat regeling van beide soorten meldingen door de accountant in de beroepsregelgeving ongewenst is. Het is aan de wetgever eventuele meldingsplichten te regelen. Wij kunnen ons voorstellen dat de NBA een discussie over dit onderwerp entameert, die zou kunnen leiden tot voorstellen voor aanpassing van wetgeving.

Een en ander vormt een kernbezwaar van SRA tegen de voorgestelde NV NOCLAR, die gebaseerd is op de – naar onze mening ongewenste – uitwerking van de meldingsplicht in de internationale standaarden.

Uit oogpunt van volledigheid is deze reactie in de bijlage bij deze reactie opgenomen.

Essentie: NOCLAR-bepalingen dienen in de VGBA en/of de NVCOS zelf opgenomen te worden
De voorgestelde structuur van regelgeving is voor accountants in de praktijk, met name de kleinere praktijk, moeilijk toegankelijk en daardoor ook moeilijk toepasbaar. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de plaats van de NV NOCLAR binnen de regelgeving zelf. Naar onze mening is nu sprake van een lappendeken van regelgeving. Daarom dringen wij hierbij nogmaals erop aan de NOCLAR-bepalingen in de VGBA en/of de NVCOS op te nemen.

Opnemen verwijzingen naar NV NOCLAR

De in genoemde reactie van 23 maart jl. opgenomen Fundamentele bezwaren zijn ook voor deze consultatie van toepassing. Met name omdat in Standaard 4410 via voetnoten verwezen wordt naar toepassing van NV NOCLAR, zoals onder andere in (de toelichting op) paragraaf 21 waarin naleving van de ethische voorschriften door de accountant wordt voorgeschreven.

In plaats van de bij Samenstellingsopdrachten relevante onderdelen van NV NOCLAR in de Standaard zelf op te nemen, wordt er nu voor gekozen om in de Standaard in algemene zin naar toepassing van NV NOCLAR te verwijzen, zonder enige nadere duiding welke paragrafen specifiek betrekking hebben op Samenstellingsopdrachten.

Niet alle voorschriften voor de accountant bij niet naleving door de cliënt (controleopdrachten / overige opdrachten) en de door de accountant te nemen stappen bij niet-naleving in de eigen organisatie (seniorpositie / geen seniorpositie), zijn immers van toepassing bij het uitvoeren van Standaard 4410. Integrale verwijzing naar toepassing van NV NOCLAR werkt dus verwarrend en schept voor de accountant onduidelijkheid, hetgeen des te meer van belang is als sprake is van kleinere kantoren en of kantoren met gemengde praktijken.

Geen duiding van begrippen

Daarnaast worden in Standaard 4410 nu begrippen als 'geïdentificeerde niet-naleving', 'vermoede niet-naleving' en 'bevoegde instanties' gehanteerd, waarvoor in de Standaard zelf geen definities zijn opgenomen. Wanneer is hier sprake van?

Geheimhoudingsplicht

Op welke wijze dient de accountant bij meldingen aan ‘bevoegde instanties’ rekening te houden met zijn geheimhoudingsplicht? Het is ons inziens essentieel dat uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht helder zijn om de verantwoordelijkheid van de accountant ter zake duidelijk te maken. Voor zover sprake is van een verplichting moet dit uit de tekst van de standaard duidelijk zijn. Ook dit is nu in de Standaard niet helder. Ook hier is juist van belang gedekt te zijn door verplichtingen voortvloeiende uit andere wetgeving dan accountantswetgeving

Toepassen consultatie

Het ligt voor de hand te verwachten dat accountants bij toepassing van de NOCLAR-regelgeving veelal consultatie zullen moeten toepassen, intern binnen de eigen organisatie dan wel met externe deskundigen waaronder juristen. Verwezen wordt naar de toelichtende tekst A 21.e met betrekking tot par. 21. Inzake de wijze van toepassing van deze consultatie zijn in de Standaard, maar ook in de NV NOCLAR of in de toelichting daarop echter geen verdere aanwijzingen opgenomen. In de praktijk zal bij accountants naar verwachting wel sterk behoefte zijn aan deze aanwijzingen. Ons inziens moet overwogen worden in de regelgeving hieraan nadere aandacht te besteden.

NBA-Handreiking 1136

Een NBA-Handreiking kan op deze wijze niet in de plaats treden voor het geven van een toelichting op de Standaard. Onduidelijkheden dienen door de Standaard zelf verklaard te worden (en niet aanwezig te zijn).

Dit zelfde geldt door het in de Handreiking toelichten over de wijze waarop NV NOCLAR dienen te worden toegepast. Onduidelijkheden dienen eerst uit deze nadere voorschriften zelf geëlimineerd te worden.

II Reactie op aanpassingen Standaard 4410 op grond van een verduidelijking van de handelwijze bij fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving.

Verwezen wordt naar hetgeen reeds hiervoor bij I is opgenomen.

Reactie inzake Stappenplan opgenomen in bijlage 5: handelen accountant bij niet-naleving cliënt: niet-controleopdracht.

a. *Verwezen wordt naar de 1^e bullet bij Specifiek handelen:*

“Bespreek niet naleving met direct leidinggevende” staat hier opgenomen. Waarom staat hier niet (net als bij Stappenplan niet-naleving cliënt: controleopdracht): “Bespreek relevante niet naleving met management dan wel met de met governance belaste personen?”

b. *Verwezen wordt naar passage na de 3^e bullet bij Specifiek handelen:*

Onderscheid Specifiek Handelen accountant bij niet-naleving cliënt controleopdracht versus niet controleopdracht.

Waarom is in dit Stappenplan het onderdeel ‘Beoordelen of cliënt passend reageert?’ niet opgenomen? Bij de andere stappenplannen Cliënt controleopdracht en Eigen organisatie is deze beoordeling immers ook opgenomen.

c. Aanbevolen wordt om deze in NBA-Handreiking 1136 opgenomen bijlage 5 zodanig te verduidelijken dat deze een korte samenvatting vormt van de NV NOCLAR, en dat van verdere uitwerking wordt verwezen naar de Nadere voorschriften.

d. *Opmerkingen bij par. 6.4.1. van de handreiking*

De tekst opgenomen op pagina 27, 2^e alinea na het Voorbeeld is - ten opzichte van de vereiste afweging zoals vermeld in de NV NOCLAR – te ongenueanceerd en te ruim. Hierin zou sterker de nadruk moeten liggen op “noodzakelijk in het algemeen belang” en “aanzienlijke schade”. Dit laatste aspect wordt in het geheel niet genoemd. Een en ander kan onder andere worden opgelost door expliciet te verwijzen naar artikel 17 van NV NOCLAR.

III Reactie op aanpassing Standaard 4410 op grond van een verduidelijking over het tijdig afsluiten van het opdracht dossier

Het in paragraaf 38A (in plaats van A38A) en de hierop verstrekte toelichting in A55A is in algemene zin helder. Hier staat dat het opdracht dossier in het algemeen een termijn van niet meer dan 2 maanden na de datum van de samenstellingsverklaring moet worden afgerond.

Meer specifiek wordt verzocht nadere toelichting te verstrekken op ‘in het algemeen’ en in plaats van ‘moet worden afgerond’ op te nemen ‘moet zijn afgerond’.

Dit zelfde geldt voor het nader verduidelijken van ‘werkzaamheden om het dossier te ordenen’. Wat wordt hier onder verstaan? Ook in de Handreiking en in Bijlage 2 wordt dit niet nader verduidelijkt.

IV Overig

Over het in overeenstemming brengen van de Standaard met de NVKS, de uitleg inzake het toepassingsbereik van de Standaard en het verplaatsen van het stroomschema naar de NBA-handreiking hebben wij geen opmerkingen.

Tot slot

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid deze consultatiereactie nader toe te lichten.

Met collegiale groet,
Namens het SRA-bestuur,

Paul Dinkgreve RA
voorzitter

Bijlage 1: Reactie consultatiedocumenten NOCLAR SRA d.d. 23 maart 2018
(bijgesloten bij begeleidende mail)